

დიალექტური მასალა

„გორგასლანი“ ჩავიწერე 1970 წლის 2 მაისს. პაპას ნახირი ვაერეკა. მაშინ უნივერსიტეტის სტუდენტი ვიყავი. დილით შევთანხმდით, საძოვარზე თან სადილი ავუტანე პაპას და თან კალმითა და რვეულით შეიარაღებული შევუდექი ამ ზღაპრის ჩაწერას.

ბასილ ბერიძე (1888 –1972 წ.წ.) მკვიდრი მესხი იყო. მისი პაპის სოფელი ბერიები დადგშიდან, სადაც პაპა დაიბადა, რამდენიმე კილომეტრით არის დაშორებული.

აი, ამ მიდამოებში იქმნებოდა ის ზღაპრები, რომელზეც ჯერ ჩვენი წინაპრები და შემდეგ ჩვენ ვიზრდებოდით.

ჩემი მიზანი დიალექტური მასალის ჩაწერა იყო, ამიტომ მაშინ სიუჟეტს ნაკლები ყურადღება მივაქციე.

როგორც პაპა იტყოდა, „გორგასლანი“ ქართული ზღაპარია. მას ჰქონდა თურქულიდან, რუსულიდან, სომხურიდან ნათარგმნი ზღაპრები, რომელთაც გვიყვებოდა თხრობის საოცარი მანერითა და ტემპრით. ამ ზღაპრის შესახებ კი კატეგორიულად ამბობდა, ჩემი წინაპრებისაგან გამიგონია, – ზოგიც მე ჩავასწორე, შევაღამაზე და ისე გიყვებით.

მ. ბერიძე

მოქმელი: ბასილ ბერიძე

გორგასლანი (ზღაპარი)

იყო ერთი ხენწიფე, ყანდა ერთი შვილი. იმის ქალაქში ცხოვრონდა დიდი ვაჭარი, კინაღამ ხენწიფის დარი იყო. იმაჰ ჰყავდა ერთი შვილი, გმირი, სახელათ ერქვა გორგასლანი. ამ გორგასლანს შეუყვარდა ხენწიფის შვილი. სკოლაში რო წავიდოდნენ, ხელში აიყვანდა, ბურთივით ათამაშენდა, რო დაანთავრებდნენ, თამაშობით წამოიყვანდა. ხალხს შეშურდა: „რატო ნა ჰქონდეს განწყობა ხენწიფესთან ამ კაცს ასე!“, მისწერეს წერილი ხენწიფეს: „დიდებულო ხენწიფე ჩვენც ვიცით და შენც, და ყველაშაც, და ღმერთშაც, რო გორგასლანი

არ უღალატენდა, იქნება ყაზა (ხიჯათი) მოუხდა და ხელიდან ჩამოუვარდა?“

ადგა და ხენწიფემ დაწერა წერილი და მამამის მისწერა: „შენი შვილი ჩემ საბძანებლიდან გაძიებული იყვეს!“

მერე, ვერ გაიმეტა შვილი და ფიქრონდა, დარდონდა ეს კაცი. ცოლი მოუკვდა ამ კაცს, რო დარდონდა, შვილმა უთხრა: მამაჯან, რა უყო, რო დედაი მოგვიკვდა? სხვა მოიყვანე, მე რაგორც დედაჩემი, ისეთ პატივ ვცემ, ისე მოვემსახურები, ოღონდ ნუ ფიქრონ შენ.

მერე, აიღო და ეს წერილი მისცა ამ ბიჭსა – მე წავალ მამა, მაგაზე რაჰ ფიქრონო?

უფრო ცეცხლი მიეკიდა ამ მამამის: თუ კი ჩემი შვილი წავა, რაღათ მინდა ეს სიცოცხლე, ეს ქონება? მეც წავიპყვე, ქონება ვის დავუტოვო? მაგრამ რას იზმოდა? ხენწიფის ბრძანება იყო.

მამამის უთხრა, ორმოცბათმნიანი ჯაჭვი გააკეთებინეო (ბათმანი –ნახევარი ფუთია). იმადგვარ კლიტე-გასაღებო, ხო და მისცა ზაკაზი მამამისმა, გააკეთებინა. მოვიდა სამჭედლოდან თანამშრომელი, რო ჯაჭვი ზათ არი. თითონ წავიდა, თავის მეტი ვერავინ მოიტანს. ჩაიდეს საგზალი მამამ და შვილმა. აზიზათ აზდილი შვილი. აიკიდა ეს ისინი და წავიდნენ გზაში. რო დაილაღნენ ერთ წყაროსთან მიადწიეს. იქ დაისვენეს, პური იზაკუსკეს. მივიდა და ეს გორგასლანი ერთ მუხას მიჰყუდა ბეჭი. მამაო, მე აქ დამეძინებო, ხოდა, მიმაკარი ამ ჯაჭვით ამ მუხაზეო. ხენწიფის შვილი გამახსენდება და ვერ დავდგები, წამოვალო. დაადე კლიტე, დაჰკიდე გასაღებო. საწყალი მამამისი! ამ უბედურობის შესახებ ინთელი იტირა, ინთელი ცრემლი დაღვარა, რო ბავშვ ცრემლი შეუდგა ფეხებში. გამეღვიძა: მამაჩემო, ნუ სტირიხარო. ტირილი აღარ უშველისო, ვაი მის ბედსა! რა გულით დაბრუნდა! მალ-მალე იხედებოდა, სანან თვალი მუუწვდებოდა შვილანდე. ის დარჩა თავის ბინაზე უბედურად.

ამბავი ვთქვათ გორგასლანიდან, დამბულ კაციდან: გაახსენდა ხენწიფი შვილი და წამოიწია და წამოგლიჯა ეს ძირიდან ხე. ხოდა დარჩა ისე.

ამ დროს ხენწიფიდან რე უვლიციონერი ხალხი ჰყავდა გაქცეული ყაჩაღად. იმ ტყეში ცხოვრონდნენ, ცარცვენდნენ, ნადირომდნენ. ყანდათ ერთი მათში უმფროსი. ცხრანი ნადირომდნენ, ერთი მზარეულონდა, საჭმელ ანზადებდა. ამ მზვა-

რეულმა (!) წელი მოსატანად წავიდა, შეხედა, რო მუხა წამოგლეჯილი და კაცია, გული გაუსკდა, ეს რა მოჩვენებააო! დაუძახა: აქ მოდი აქაო, აქ გასადებია აიღე, ეს კლიტე გააღეო. გააღო და მოიხსნა ესენი, ადგა, ტანი გაისწორა რამე და შეკითხა ამ კაცსა

- ვინა ხარ შენ, აქ რაჰ დადიხარ? შიშისაგან გული უფანცქაღემდა, ძლივს უპასუხა - ჩვენ ვართ - ამა და ამ ხენწიფიდან გამოქცეული, ყაჩაღობაზე. მეც მიძმეთო, მიმიღეთოქვენთან.

- მე არ ვიცი, ჩვენ ხაზინი გყავს უფროსი, წამო და ის გეტყვის. მივიდნენ ერთად იმათ ბინაში. ეს გორგასლანი შევიდა და ერთ კოიკაზე წამოწვა. ამ პოვარმა დასჭრა ხორცი, დაასხა წყალი და უთხრა: ადგ, მიშველეო, შევდგათ ცეცხლზეო.

- ეგ ხორცი ამოიღეო, წყალი გადაღვარეო, ქვაბი შედგეო. ჩაყარე ხორცი, დაასხი წყალი და თუ ავდექი, ცუდათ იქნება შენი საქმეო. ჰოდა, ამ კაცმა შეკმაზა გჰ საჭმელი, გააკეთა, ადგო, მიშველე გადმოვიღოთო - ადგა და ეესე უყო ხელი, იქით დადექით. იმოდელი რო მიაწვა, ძალისაგან კისერი მოსწყდა. მოვიდნენ უმფროსი და მეორე ანხანაკები. შეხედეს ამ გვამსა და თავ, მაგრამ ვერაფერი გაუბედეს ამ კაცს. ამან კი შეიხვეწა, უმფროსი რომელი ხაართო; მიიღო ამ კაცმა. ისე მოგესმარებო, რომ შენი სიტყვა ჩემთუნ კანონი იყვესო. ძალიან უყვარდა, უმფროს პატივ ცენდა. ამ უმფროსმა მოიწვია კრება ჩუმათ, რო მე ავათ გავხდები, მოვიავამტყოფიან ამ თავს, თილისმით (ჯადო) არი ერთი ქალი თმით დაკიდებული. იქ არის უკვდავების წყალი, იმ ქალ ქვეშ, ვინც მიდის, არ ანსობინანს წყალს, აქვავანს; ის გავგზავნოთ იქა, ის გააქვავანს, ამიდან გადავრჩებით, თორე სულ ამ დღეში გავვიყვანს, როგორც რო მოკლა, თუ გაჯავრდაო. დაუწყო ბიჭებ, ჯერ თავი მოადგილეს: მამიგა წყალიო, რა!? სუ ყველას უთხრა, ვერავინ იკისრა თავის პირველ ანხანაკებმა, ამას ვერ უბედებენ ჯერ. მე წავალ, კაცო, მეო, იმათაც ის უნდოდათ, ის გიეგზავნათ, მაგრამ ვერ ჰკადრემდნენ, ვერ უბედუნდნენ. წავიდა. შორიახლო რო მივიდა, მორთო ტირილი იმ წყეულმა ქალმა: ადამიანი, დემერთისმოყვარე, ქრისტიანი არავინ არის, ჩამამახსნას აქედან. ვიდუპები! მივიდა. შეებრალა ამას, უნდა ჩემიეხსნა. იმას კი უნდოდა გიექვავებინა, მაგრამ არ ჩაუვიდა, სტაცა ხელი ბიჭმა, დახედა ეს ჩემი საჭკუო არ არი და გაქცევა რო მონდომა, როგორც იყო გიექცა. თითონ გაიქცა და ერთი

ბრილიანტის თასი ამოვარდა ამ ქალსა. ეს ბრილიანტის თასი ჩაიღო, ერთი კი არ, ხუთი ბოთლი წყალი აანსო და წამოიღო. მუუტანა. სიხარული ტირილით აუხდათ ამათ, რო მამკვდარიყო ნა და ჩვენ ნა გაგვატაროს ამ დღეში. ამათ მაშინ საერთო კრება გააკეთეს კიდევ და მოილაპარაკეს, ჩვენ წავიდეთ ხენწიფესთან, ამთელი ველური ცხოვრება გვეყოფა, ბოდიში მოვიხადოთ. იქაც ვინ გაპბედენდა, იმის ჯანგი (დარდი) აქეთ. და

– იჰ, მე წავალო კაცო! წავიდა. რო კარისკაცმა შეჰხედა, პირდაპირ გადაირია, რო ეს რა ადამიანია, კაცო. მოახსენეს ხენწიფეს, რო ერთი მთხოვნელია შენთან ბოდიშით სალაპარაკოთ. აიყვანეს ხენწიფესთან. მისცა სალაპი, როგორც ხენწიფეს ეკუთვნოდა, დაიხოქა, მერე გაუნხილა თავისი საიდუმლო: ჩვენ, ათი კაცი, ამა და ამ წელში რომ წავედით შეცდომით, მოგვწყინდა ამთელი უბედურება. გთხოვთ, უმორჩილესათ, რო მიგვიღო. ხენწიფეს ძალიან მიეწონა ეს კაცი და აუსრულა თხოვნა. მოიყვანა, ყველას თითო სახლი მისცა და თითო მოსანსახურე. ამათში გორგასლანს ერთი კუდიანი ბებერი არ შეხვდა?! ამას აზიაცეები ეცვა და ამ ქოფაკმა ვერ გახადა. მიდე იქით! მიდეო, და თითონ დაიხუკა ასე ნა გაიხადოსო, და ეს ბრილიანტი თასი არ ამოვარდა უბიდან!

– ჰო, შე ასეთო, ისეთო, ეს ჩემია, ვინ მოქცა?

– ბაბოჯან, ეგ ჩემი არის. გაუსაჩივრა ხენწიფესთან, რო, ეს რო მოიყვანე, ეს ქურდი არის. ხენწიფემ იხმო ბიჭი, ეს თასი ამისი ყოფილაო.

დიდებულო ხენწიფევ, სუ შარია, არავითარი მაგისი არ არი. ჩემია ეგ. – რომელისაც არი ეს თასი? იმას ვინც თავსახურავ მოუტანს, იმისი იქნებაო. ორმოცი დღე ნება მომეციო, – ხენწიფეს სთხოვა.

წავიდა ეს ბიჭი. გადავარდა ერთ სახენწიფოში. მამაკაცი ვერ ნახა ვერა გზით: სუ ქალი. მივიდა ერთ ბებერთან, ესტუმრა. – ბაბოჯან, რაშია საქმე, რო მამაკაცი არ არსებონს აქ? – მაგას ამონო, შვილო, ხენწიფეს ერთი შვილი ჰყანდაო და ეს უყვარდა ფერიცხი (უჩინარს). მოკვდა. 25 წელიწადი მივიდოდა, ამოიღენდა საფლავიდან, გააცოცხლენდა, ყარაული ვინც მიდიოდა, აქვავენდა, იქეფენდა იმასთან, იქეფენდა, იგულავენდა. ვაჟკაცი იმაზე აღარ არიო. წადი ბაბოჯან იმ ხენწიფეს უთხარიო, რო ამადან მე ვაყარაულლო. წავიდა ბებერი. მოახსენა ხენწიფეს. იხმო თითონ ხენწიფენ. შეხედა,

რო ეს პატარა კაცის შვილი არ არი, ამ შეხედულობისა. ხომ ხედან შვილო, რო მე ჯარი აღარ მყანსო, შენ პატრონმა რო გამისაჩივროს, ჯარით წამოვიდეს, ხომ მამსკენს ერთიანო. დაუდო ხელშეკრულება, რომ, როგორც დამწვარ სპიჩკას, ისე არავინ მოგკითხამს ჩემ ამბავსო.

წავიდა. გაიკეთა ერთი ქოხი, დასამალი. ბებერ უთხრა, რო დილაზე ორი კაცი პური ჩამოიტაო. ბებერმა ფული აიღო, ჰმ, ცოცხალი რჩება და პურიც უნდა რაღა. დაიმალა თვითონ, შუაღამ გახდა და წამოვიდა, შავცხენი ჩამოვიდა ერთი. ამოთხარა საფლავი, ამოიღო, დასცხო სახრე, გააცოცხლა, იქეიფა, იცხოვრა და რო დამარხა, უნდოდა წასვლა, სტაცა გორგასლანმა, უნდოდა დიუჭირა და სისწრაფით თითონ გეშვა და სახრე იქ დარჩა. ამანაც ამოიღო, ამ გორგასლანმა: როგორც იმან ქნა, დასცხო და გააცოცხლა ამანაც.

– შე უღმერთო, შე ურჯულო, 25 წელიწადი დამეში ერთჯელ და ახლა ორჯელ რათ მტანჯანო.

– გონს მოდი, მტანჯველი არა ვარ, მსხნელი ვარ შენი! გათენდა დილა. ბებერმა გაიხედა, რომა ორი ლანდი ჩაანს სასაფლაოზე, კაცო, სიხარულით კინაღამ გაგიჟდა. ჩამოვიდა საჭმელი მისცა და ჩეხიმტვრევით წავიდა ხენწიფესთან.

– დიდებულო ხენწიფე, მოგვილოცანს, შენი შვილი აღდგენილა. გაიხედა ხენწიფემ, მართლა რო დაინახა თავ რეტი ეცა სიხარულით. დაიჭირეს დუხავოი სამხიარულო მუსიკა, ჯარით წავიდნენ, უნდა წიყვანათ და გორგასლანმა: სად მიგყანთ! რა შვრებით თქვენაო, დაუარა და ამ ჯოხით სუ გააცოცხლეს თელიან, მიუყვანეს იმ ხენწიფეს.

– ეგჰ შვილო, შენ რო ეს სიკეთე მიყავი, ითხვიე სულ ზეით რა გინდა?

– შენი, დიდებულო ხენწიფე, არაფერი არ მინდა, ხოლოთ ერთ რამეს გეტყვი. ამოიღო და მისცა ეს თასი, თუ, ემის თავსახურავი გააქო? ადამიანიშვილი თვალი გაუმაძღარია! ამ ხენწიფემ გულში გაისხენა: ვერ წავართმევ ამასაო, მაგრამ იფიქრა, ვაი თუ რაგორც დამიცოცხლა, ისევ დახოცოსო და, არა მაქო!

წავიდა. ბებერი იარა თუ ცოტა იარა, მიაღდა ერთ ქალაქსახენწიფო იყო, გაღმა სხვა სახენწიფო, ზღვის გამოღმა – ერთი: ერთ ხენწიფეს რავალი პური ჰქონდა, აძლევდა იმას, რომელსაც ფართალი ჰქონდა. აქედან დაჰკვირთანს პურ, აგზავნის, ზღვაში მიდის. ერთი ფერიუგზი აბრუნანს ამ გემს,

აძლევს წყალ. იქიდან ის ჭვირთანს, აგზავნის ტანისამოს, ახლა კიდევ ისე, იქითას შიმშილით ხოცანს, აქეთას – სიტიტვლით. რო დაჭვირთანს, მეც წამიყვანეო და ამ მეგემემ გაუცხადა თავის დარდი: ესე ესეაო, „იცო სიდან ჰყონს ხელსაო? „ვიციო“.

წავიდნენ ზღვაში. რო მიახლოვდა, აი, აქ ახლო არიო. რო მივიდა სტაცა ხელში. დახედა ეს ჩემი ჭკუისა არ არისო და გაიქცა. ინთენი ეცადა რო გაიქცა და ეჰ ბრილიანტის პრასლენტი (!) ხელში შერჩა. ახლა გამუუდახეს ორთავ სახენწიფოებმა. იმან შიმშილით დააძლო, იმან – ტანსაცმლით. ეს სიკეთე რო გვიყავ, ითხვიე რა გინდა. არც ერთს არავის გამოართვა, ხოლოთ რამეს გეტყვიო. უჩვენა ის თასი, თუ ამის თავსახურავი გააქთ. ორთავეს მიეხარბათ, განიდრახეს წართმევა, მაგრამ არ ჩაუვიდათ. ჩავიდა ერთ ალაგ, რო ზღვაზე დგაას შეიდი-რვა პოვარი, აკეთებენ საჭმელ, რასაც ჭამენ, ჭამენ, რასაც – არ, წყალში ჰყრიან. უთხრა: „კაცო, რას შერეობით თქვენაო, ჭკუა გააქეთ თუ უჭკვიები ხაართო“.

– „კაცო შედი და თუ მანდ ჩვენი ხაზეინია და იმაჰ ჰკითხეო, ჩვენ რაჰ გველაპარაკებო“. შევიდა ხაზეინთან. ამ ხაზეინს ისეთი რამე აქვს მოწყობილი, რო, ვინც ამბავს ჰკითხავს, ეტყვის შედი იქ და მერე გეტყვიო.

– რათა ჰყრი ამ შენ ცხოვრებას ზღვაშიო. უჩვენა ადგილი შედი იქაო. რო შევიდა და მოუშვა. დეეი, აიქ გაისროლა ეს მანქანა, პრუჟინა. ხმა რო გასცა, „გადმოდი აქაო, გადმოდიო“.

მაშინ უთხრა: „დავიჭირე მე წყლიჰ ქალიო, წავართვი სავარცხელიო. დავდე რკინაჰ ქვეშაო (რკინაჰ ვერ უდგებოდა). თოთხმეტი წელიწადი ვიცხოვრეთ ერთათაო. აგერ ორი შვილი მყავს იმიდან, ვაჟები. მითხრაო, რო მამეცი სავარცხელიო, დავიბანო, დავიბარცხნო, ბავშვები დავბარცხნო და მოქცეო. წავიდაო, დარეცხაო, აბანა ბიჭებიც და აკოცა ბავშვებს, ჩავარდა წყალში და წავიდაო. ამას იმიტომ ვაკეთებ, შეჰბრალდესო ჩემი ცხოვრება და გამოვიდესო“.

– „ვირი ტოლა გაზრდილხარ და მუტრუკი ტოლა ჭკუა არ გიჭრისო. ქონება კი არ, შენც რო ჩავარდე წყალში, იმას არ ენაღვლებაო. ამ ბავშვებმა იციანო, სადაც აბანაო, სადაც დარეცხაო“. – „ვიციოთ ძიაო“.

ერთი კარგი მაგარი სახრე აიღო, ჯოხი. მიიყვანა იქ. აქედან ჩაძვრაო, წყალშიო.

ამ ბავშვებს რო დასცხენს, ბავშვებს სინწარით მაღლა ხტებთან. ამ დედამის მიესმა ხმა. მოვიდა განაპირას. „ვინ ხარ შე ურჯულო, ოხერო, რო მაგ ბავშვებ მაგრე აწიოკამო“.

– „შენ ვინ ხარ, დაიკარგე მაგიდანო“. „ვინ ვარ და მაგათი დედა ვარო“. იფრო მოუმატა ცემას. დეეწვა გული და განაპირას გამოვიდა. შევიდა, სტაცა ხელი და დაიჭირა. ქალმა უთხრა: „შენ ქმარი და მე ცოლიო“. ბიჭმა უთხრა: „არა შენდ და მე ძმაო“. სამჯერ გაუმეორეს ერთმანეთ. დათანხმდა დობაზე. წაავლო ხელი და მუუყვანა ქმარსა. აგერ შენი ვირიო.

ეს კაცი იყო მთელ სახენწიფოს ოქრომჭედელი. იფიქრა, იქნება, ამაჰ ჰქონდესო. უთხრა, შენ რო ეს სიკეთე მიყავი, ძმაო, რა გინდა, რო მოქცე.

შენი არაფერი არ მინდა, ერთ რამეს გეტყვიო. აჩვენა. აიღო ხელში, რო ოჰოო! – არაო. ადგა და წავიდა. მერე იმ ცოლს შეკბრაღდა, რო დობა გამოუცხადეო და მე ვასწავლიო. დაუძახეო, გამუყვენა ერთი მსახური, ძია, ძია ხაზენი გეძახის! მოვიდა. „აგერ ეს შენი და გასწავლის იმასაო“.

– ისინი არიან იმნაირ ალაგს, რო კარი რამე არ ააქო. ციდან ჩადიან, ციდან ადიან, ხოლოთ ორმოცი ლურსმანი გინდაო, ოცი მიაჭედო, თავზე ახვიდე, ოცი ჩააჭედო, ძირზე ჩახვიდეო.

„ლურსმნები რო არ მაქო? „წელანაო ხაზენი გიებნეოდაო, რო, რაც გინდა ითხვიეო და ველარ დაგიშადანსო. გამოაჭედინა ჭედლებს და მოუტანეს. ჩაიწყო ჰაბგაში (ხურჯინი), მივიდა იმ კოშკთან. ოცი მიაჭედა, ავიდა თავზე, ოციც ჩააჭედა, ჩავიდა ძირ. შევიდა. ზალა, ოთახი, სასადილო გაწყობილია ყველაფერი. სამი ჭურჭელიც საჭმელი დგას. ერთი კოვზი ერთიდან აიღო, ერთი-ერთიდან, ერთიც-ერთიდან, დასდო ნიშანი, შეეტყოს, რო ხელი მოხვედრია. სადილობა რო გახდა, ჩამოვიდა თმიებიდან რო ეკიდა, შავ ცხენით, გადმოხედა, გაიხადა ტანზე. მოვიდა მეორე, წითელ ცხენით, მესამე გემებ რო აბრუნებდა. დაჰკვირდნენ, კაცო, საჭმლიებიდან ყველასგან აღებულა. დაისხეს ღვინო.

– გოგვიებო, იცი, რა სადღეგრძელო ნა დაგლიო? 25 წელიწადი თილისმით ვეკიდეო, ვაქვავენდი, რომელიც მოდიოდაო. საბოლოოდ მოვიდა ერთი ჭაბუკიო, შესახედავად საზარელი იყო; მინდოდა ისიც გამეჭკვავებინაო. მტაცა ხელი უნდა დავეჭირეო. მე გევექეცი და ჩემი ბრილიანტის თასი იმას დარჩაო. იმას გაუმარჯოს, იმ ბიჭის სადღეგრძელო იყოს!

მეორემ უთხრა: – მე მკითხეთ მეო! 25 წელიწადი ხენწივის შვილი მიყვარდაო, სიცოცხლისა ვერ ჩავიგდე ხელშიო, რომ მოკვდაო და, ყოველ ღამე ვაცოცხლებდი, ვქეიფონდი, ვსურვილონდი და ისევე ვმარხენდიო. საბოლოოთ მოვიდა ერთი, სწრაფათ, მსტაცა ხელი, უნდა დევეჭირეო, მე რაგორც იყო გვევექცი, ჩემი ჯადოს სახრე იქ დამრჩაო – იმ ბიჭ გაუმარჯოს!

ახლა მესამე – ეე! დებო, ახლა მე მკითხეთ, მეო! – ოხდახუთი წელიწადიო, ორი სახენწიფო, ერთი შიმშილით ვსოცე. ერთი სიტიტველითაო, იმ ბიჭ გაუმარჯოსო, იმის სადღეგრძელო იყოსო.

შემოაღო კარები და „დამისხით სამადლობელო!“ შეხედეს ასე და „შეხედი დრო აღარ არიო“, მადლობელი ვარ სადღეგრძელოსთვინო. ამოიღო და უთხრა: ამიწ თავი სახურავი თუ გააქთო.

– რამთენი გინდა, შე კაი კაცო? იმის თავსახურავიც მიჭცეს, ორიც სხვა თავსახურიანები. ოხდაცხრამეტი დღეა გასული. დაუძახეს იმის რაში თმეებიდან რო ეკიდა, შავი ცხენი. ამ გორგასლან რამთენ ხანში მიიყვან სასამართლო რო ააქო? სარამ ერთი ჭიქა ღვინო დაგლითო. იქნება თვრალი ვაართ და დაეღვითო. შენ ვერ მიიყვანო?. დაუძახეს წითელი ცხენი, რამთელ ხანში მიიყვანო, მარამდი თვალი დაახამხამოთო. იქნება თვალი გამიშტერდაო. შენ ვერ წაიყვანო.

დაუძახეს მესამე გოგოს ყვრი (თეთრი) ცხენი. რამთენზე მიიყვანო და, ერთი ფეხი რო უზანგში შედგასო, მეორე ფეხი მარან გადააღაჯოს, იმ კარებზე იქნებაო. გადააღაჯა და მივიდა. გამოსცხანდა (!)

დაუძახეს ის ბებერი. დაუდგეს თასი. უთხრეს:

– ბაბო ეს შენია?

– ჩემია შვილო, ჩემი, დიახ! გავიდა გარეთ. კიდე დაუძახეს, მეორე დაუდგეს.

– ეს შენია ბაბო?

– ჩემია, შვილო, ჩემი, ხო ტყვიილ არ ვამონ. დადეს მესამეც.

– რა გამიჭირვეთ, შვილო, ჩემია, ჩემია, ჩემი.

– რამთენი გქონდა ბაბო?

– ერთი, ღმერთი, შვილო, ერთი, ერთი.

სამნი რო დაუწყეს და, მაშინ კუდი მოსწყდა, კუდიანობა მიეშალა. მოიწვიეს სასამართლო შვიდი წლის მზეთუნახავ (მზე რო არ ენახა) ყათგრზე (კუდზე) მოაბეს. გაუშვეს და

სულ დიდი ნაჭერი ასო ყური დარჩა. მოვიდა გორგასლანი იმ ქალებთან. იგულისხმა (გაანაწილა გუნებაში, დაარიგა რაღა ყველანი) დიდი ხენწიფი შვილს ნა მისცეს, მეორე რო სტანჯენდა ღამე და აღვიძენდა, მესამეც თითონ.

იქიდან წამოიღეს თავეთი ნივთიერობა, ყველამ თავისი. მუუყვანა – ეს შენთუნ მამიყვანიაო. აქნანდი ეს ზეიდან იყო, შენ ქვეიდან, ახლა ეს ქვეიდან – შენ ზეიდანო.

წამოიყვანა ორიც თავეთთან. გზაში დახვდა ერთი წყემსი, უთხრა, რო წადით, იმ დიდარ კაც უთხარით: გორგასლანი მოდის ორი მზეთუნახავი ქალი მოჰყავს. წამოვიდნენ დიდ მხიარულობით, გარმონით, ერთი – მევერეთი, აიყვანა იქ, სახენწიფოში. იქ იბედნიერეს იმათ და მორჩა.